

Манастир Грабовац, чувар душе српског народа

3.
СТРАНА

4.
СТРАНА

Промовисана књига Милана Дујмова

5.
СТРАНА

СНН

Преминула Јелица Симић

5.
СТРАНА

Сентандреја угостила дела Милорада Крстића

Незаконити притвор за седморицу косовских Срба

Бивши градоначелник Штрпца Братислав Николић и још шесторица од укупно 12 оптужених у случају „Брезовица“, налазе се у притвору већ 19 месеци. Адвокати одбране тврде да је реч о кршењу Устава и закона Косова и Метохије, као и Европске конвенције о људским правима, а за двојицу оптужених то је потврдио и Уставни суд Косова.

Ранији градоначелник Штрпца ухапшен је у децембру 2021. године због наводне злоупотребе службеног положаја, примања мита и вршења утицаја у вези са издавањем дозвола за градњу на Брезовици, а на терет му се ставља и нелегално

поседовање оружја. Тада је у вези са случајем „Брезовица“ ухапшено још 11 особа. Међутим, Николић и још шесторица ухапшених и даље су у притвору, а остали се бране са слободе. Од седморице који су још у притвору – шесторица су Срби, а је-

Братислав Николић, бивши градоначелник Штрпца

Оцена разговора шефа НАТО-а са српским врхом

Дачић сматра да Столтенберг разуме ситуацију на КиМ

Министар спољних послова Ивица Дачић оценио је да је прошлонедељни састанак председника Србије са генералним секретаром НАТО-а Јенсом Столтенбергом био коректан и додао да је норвешки политичар човек који разуме ситуацију на КиМ.

Према Дачићевим речима, Столтенберг је успоставио веома коректан, људски и директан однос са председником Вучићем.

„Разговор је био коректан, у смислу позива да Кфор обавља оне задатке које има. То је од кључне важности за даљи развој ситуације, да не буде упитно да ли Србија хоће да дође до деескалације“, изјавио је Дачић за телевизију Пинк.

Први потпредседник владе истакао је да није на Србији да сноси одговорност за деескалацију, јер Србија није ништа урадила да закомпликује ситуацију. Дачић је подсетио и да је отац Јенса Столтенберга био у Срби-

ји на служби дуги низ година и да је добио и звање почасног грађанина Београда.

Коментаришући најаву премијера привремених приштинских институција Албина Куртија да ће са севера повући 25 посто полицијаца, Дачић је рекао да је у питању трик.

„Бриселски споразум је дефинисао да полицију на северу Косова чине Срби, да нема албанске полиције ту. Каквих 25 одсто? Нико од њих не треба да буде ту“, навео је Дачић.

Како је оценио, сада се грубо крше и бриселски и сви други споразуми, а над нашим народом врши се терор и сваки дан хапсе Србе, често без доказа. ■

дан од главних наведених разлога због којег су они у притвору већ 19 месеци је тај што имају и српско држављанство.

Адвокати Братислава Николића за „Глас Америке“ кажу да се ради о дискриминацији на етничкој основи и да је дужина притвора за ову врсту дела „непозната у судској пракси“.

„Па ја сам тражио од суда да наведе само један пример где је неко ко се оптужује за ову природу кривичних дела оволико дуго остао у притвору – нисам добио одговор на овај жалбени налог. Суд само каже да постоји ризик од бекства, јер Николић има држављанство и Србије, а Република Србија не сарађује са институцијама Косова, тако да ако он побегне у Србију да ће бити ван домаћаша правосуђа“, каже Артан Ђеркини, адвокат Братислава Николића.

Драган Вељковић други адвокат бившег градоначелника Штрпца каже да таквим понашањем одбрана сматра да се врши дискриминација и то дискриминација супротна прописима, како унутрашњим тако и међународним.

„У том смислу желим да истакнем да се тиме крши и члан 3. Устава Косова, који предвиђа да сви грађани, независно од етничке припадности имају једнака права пред свим законима Косова“, навео је Вељковић.

Николићеве адвокати поднели су жалбу и Уставном суду Косова.

„Ми смо се већ обратили Уставном суду, јер мислимо да је у случају мог клијента господина Николића прекршено право на приступ суду, јер ми нисмо добили одговоре на своје жалбене наводе. Ја увек тврдим да је суд замрзао средства господина Николића, која су довољна гаранција да он неће побећи и на овај мој жалбени навод ја никада нисам добио одговор од свих судских инстанци на Косову“, навео је Ђеркини.

Док адвокати Братислава Николића чекају одговор Уставног суда, овај суд је у последња три месеца донео две одвојене одлуке – да је двојици оптужених Срба у случају „Брезовица“ Јадрану Костићу и Саши Спасићу притвор продужаван противзаконито, противуставно и противно Европској конвенцији о људским правима.

„Дакле, њих двојица били су оптужени за кривична дела за која је била предвиђена казна затвора до пет година, узимајући у обзир процесне законе који предвиђају да је пре подизања оптужнице, притвор могуће одредити најдуже до подизање оптужнице четири месеца, њима су повређена законска права, тиме што су били у притвору и још се данас налазе, дуже од та четири месеца, односно све до подизања оптужнице, дакле пуних 12 месеци. Нажалост, та пресуда Уставног суда се непосредно не одражава на тренутни њихов статус, тако да се и они и даље налазе у притвору. Дуже од 19 месеци“, навео је адвокат Вељковић.

Уставни суд Косова је у случају Костића и Спасића навео да они имају право да траже обештећење од јавних органа на основу важећих законских одредби, због противзаконитог продужења притвора.

У случају „Брезовица“, међу окривљенима се налазе и два грађевинска инспектора различите националности који се терете за иста кривична дела. Међутим, један од њих је још у притвору, а други се брани са слободом.

„Грађевински инспектор албанске националности је већ више од шест месеци на слободи, укинута му је притвор, ради поновно на истом радном месту, док је грађевински инспектор српске националности још у притвору – више од 19 месеци“, наводи адвокат Вељковић.

Мисија Европске уније за владавину права на Косову (ЕУЛЕКС) навела је у свом извештају о надгледању косовског правосуђа пре годину и по дана да је „предуго трајање притвора без правосудне пресуде један од већих проблема у функционисању правосудних институција на Косову“. Према овом извештају постоје особе које се налазе у притвору и до 12 година.

Против 12 особа ухапшених у случају „Брезовица“, у децембру прошле године подигнута је оптужница због наводних бројних кривичних дела која су повезана са изградњом више стотина нелегално саграђених објеката на Брезовици подно Шар планине. ■

Ивица Дачић

Црквено-народни сабор у манастиру Грабовац

СУСРЕТИ

Место које вековима чува душу српског народа

Сваке године, поводом Петровдана, у манастир Грабовац долазе Срби из Мађарске и околних земаља. Тако је било и овог 16. јула, када је духовно-литургијски центар у Толнашкој жупанији, био право молитвено уточиште српског народа, место евхаристијског сабирања Срба из Мађарске, Србије, Хрватске.

„Манастир Грабовац, за вријеме свог битисања, никада није престао да свијетли – ова светиња овдје, увјек је чувала душу српског народа и данас је чува“, одјекивале су речи митрополита црногорско-приморског Јоаникија у српском манастиру на југу Мађарске, који су крајем 16. века подигли драговићки монаси. И заиста, једно од верских и културних средишта Срба у Панонији, од самог оснивања, до данас, представља свето место, центар духовног окупљања српске заједнице у Мађарској.

Иако је била права летња жега, многи су одлучили да и ове године, поводом Петровдана, дођу у Грабовац и учествују на црквено-народном сабору и присуствују свечаном сабрању, којим је началствовао митрополит црногорско-приморски Јоаникије. Саслуживали су: епископ-администратор Епархије Дакија-Феликс Јеромим из Румунске православне цркве, епископ осјејско-пољски и барањски Херувим и до-

маћин сабрања, епископ будимски Лукијан.

Током целе Свете архијерејске литургије појао је Хор „Св. цара Константина и царице Јелене“ из Сомбора, а у поједине делове празничног славског богослужења укључили су се и полазници традиционалног 31. Веронаучног кампа, предвођени својим вероучитељима и васпитачима.

Звонки дечји гласови, такође су допринели узвишености богослужења, у склопу којег је свечану славску проповед одржао протојереј Зоран Остојић, парох будимпештански:

„Окупили смо се и ове године, у овој светињи, која као бисер драгоценија и својим сјајем већ вековима нас окупља. Сакупља нас овде, пред самим Господом, где долазимо да принесемо молитве – Троједином нашем Господу! Окупили смо се под омофором четворице архијереја, да принесемо бескрвну жртву и да се помолимо за велике божје угоднике – Свете апостоле Петра и Павла.“

ПОРУКЕ ЕПИСКОПА ЈОАНИКИЈА

Славске дарове у цркви, пуној народа, благословио је и колач у спомен на Св. апостола Петра и Павла пререзао митрополит црногорско-приморски Јоаникије, који је при том нагласио:

„Осећамо велику радост и пуноћу духовности што се налазимо на овом светом месту, које је од самог свог оснивања, па до дана данашњег, прошло кроз разна искушења, али никада није престао да светли, и временом се овде формирао највећи сабор православних Срба у Мађарској. И то је наш један велики ослонац. Ова светиња је овде чувала душу српског народа – и данас је чува! Иако је мали број Срба који данас живе у Мађарској, није сила у броју, него је сила у светој вери православној, а ова светиња даје снагу свакоме ко је посети.“

По учењу Светог писма, највеће хришћанске врлине су вера, нада и љубав. И управо у домен љубави смеистио је своју беседу прота Остојић, који је говорећи о светим славним и свехвалним апостолима Петру и Павлу, посебно истакао њихову личност и дело.

„Врлина љубави била је тачка, у којој су се спојиле ове две личности, које су можда по нашим људским критеријумима и мерилима, биле неспојиве. Али, видимо драга Браћо и Сестре, да оно што је неспојиво, да је то богољубље спојило. Нека они буду предводитељи и у нашим животима, да нас воде и да руководе нама ка царству небеском, сада и кроз све векове, амин!“, рекао је, поред осталог отац Остојић.

Епископ будимски Лукијан је верном народу представио високе госте, којима је срдечно заблагодарио на труду и љубави, што су учествовали у празничном сабрању у манастиру Грабовац. Црквено-народни сабор је потом настављен литијом око храма и поменим свим архијерејима, игуманима и житељима свете обитељи светиње.

Уследио је, потом, свечани чин резања славског колача и благосиљања кољива. Кумовао је Душан Вуковић, са својом породицом из Сентандреје, а за следећу годину кумства се прихватио Ловранин Предраг Алексов, који са својом породицом данас живи у Будимпешти.

На крају своје беседе, митрополит Јоаникије је епископу будимском Лукијану, који ће ускоро обележити 40. годишњицу архијерејске службе, уручио највише одликовање Митрополије црногорско-приморске – Орден Св. Петра II Ловћенског Тајновидца, за показану љубав и пожртвованост према Српској православној цркви и

народу током дугогодишњег служења.

Након уручења високог одликовања, епископ будимски Лукијан рекао је да се најискреније захваљује за овај високи орден, које носи име једнога од највећих синова нашег народа, може се рећи после Св. Саве.

Празничне тренутке у манастирској цркви за пригодно обраћање искористио је и један од домаћина црквено-народног сабора, јеромонах Митрофан, духовник манастира Грабовац, који је, потом, прочитао листу имена оних људи који су, како је рекао, „од срца, пуни љубави, у последњих пар година помогли улепшавању манастира Грабовац“. Њима је света обитељ манастира доделила захвалнице.

Петровдански црквено-народни сабор, након што су кумови поделили колач и кољиво, настављен је агапеом. За то време свирао је оркестар из Србобрана, захваљујући којем је настао прави славски штимунг, а повело се и коло.

Вечерње богослужење, у кругу скромног броја верника и уз тиху и одану молитву јереја свештеника и монаха, служио је протонамесник Јован Бибић, парох сантовачки. Црквено-народни сабор приведен је крају у касним поподневним сатима.

Духовно-световно окупљање српског народа пружио је прилику за продубљивање саборности и духовности српског народа на овим просторима. Између осталог, и то је поручио кум овогодишње славе Душан Вуковић, када нам је рекао:

„Било би добро, када би се масовност наших људи који долазе у манастир Грабовац, из године у годину повећавала, поготово што се тиче млађе генерације. На млађима ће остати и ово празновање у манастиру Грабовац. Ми, родитељи, па и установе, организације, морамо да покажемо пример и сложено морамо радити на томе да се, ни случајно, не заборави манастир Грабовац и да се барем годишње једанпут дође у ову светињу.“

Празновање славе у оквиру црквено-народног сабора у Грабовцу суфинансирала је Самоуправа Срба у Мађарској.

Предраг Мандић

ВЕСТИ

Вјечнаја ѿамјаѿ

Преминула Јелена Јелица Симић

После дуже болести, 24. јуна 2023. преминула је Јелена Јелица Симић. Сахрањена је 17. јула у породичној гробници, на ловранском гробљу.

Рођена је 21. марта 1940. у Будимпешти. Одрасла је у Ловри, у имућној породици, уз оца Уроша, мајку Емилију, старијег брата Димитрија и близанца Средоја.

Диплому је стекла у Будимпешти, на Универзитету ЕЛТЕ, а након тога дуги низ година радила као професор у Српскохрватској гимназији. Цео свој живот посветила је образовању

на српском језику и његовом развоју, те сматрајући да ће више моћи да учини по том питању прелази у Институт за јавно образовање (Országos Közoktatási szolgáltató Intézet). Радилa је марљиво, стручно и прецизно, јер је једино тако и умела. На институту је напредовала и осим што је била референт за српски језик, постаје и шеф Народносног одељења. Ту функцију је обављала све до пензије.

Као водећи стручњак оставила је смернице за народносно образовање и предано радила на изради програма за српски језик и књижевност. У

времелима када је било готово немогуће изборити штампање уџбеника на матерњем језику, њеним радом и залагањем објављивани су уџбеници на српском језику.

Сматрала је да је неопходно и стално усавршавање педагога, на чему је предано радила.

Имала је веома важну улогу при изради двостепене матуре, а годинама је била водећи стручњак у комисији за израду матурских теза. Дуго година је била и председник комисије за језичке испите у Риго улици, (Државна језичка школа) за српски и хрватски језик.

Последње године живота је проводила у Ловри на делу некадашњег породичног имања.

Важила је за великог стручњака, прецизну и савесну, а надамне скромну и благу особу. Њеним одласком је, осим њене породице и пријатеља, и српска заједница у Мађарској много изгубила. Остала је без једне велике личности, стручњака и човека који цео живот уложио у образовање на

српском језику и поставио му темеље у Мађарској. Нека јој је вечна слава, част и хвала.

Вјечнаја памјат.

Извор: ФБ страница „Варош“

Сећање

Свечаности поводом Хуњадијеве победе

У Будимпешти је, по традицији, двама свечаностима обележен 22. јул, дан када је 1456. године хришћанска војска под командом Јаноша Хуњадија, у којој је било и Мађара и Срба, савладала Турке и привремено ослободила Београд.

Поводом ове годишњице, на будимпештанском Тргу Вигадо одржана је пригодна свечаност. Скупу су присуствовали представници националних заједница у Мађарској, појединих амбасада и црква. Српску заједницу представљао је њен портпарол у Мађарском парламенту Љубомир Алексов, Амбасаду Србије Ивана Кунц, први саветник и отправник послова.

Госпођа Кунц је поздравила присутне у име Амбасаде Републике Србије и захвалила организатору на гостопримству, рекавши да јој је задовољство што учествује у обележавању годишњице овако важног историјског догађаја - велике победе у борби значајној за српски и друге народе у Подунављу.

„Верујем да ћемо вредно наставити означавање свих важних момената заједничке историје, уз континуитет нашег дивног пријатељства у свим наредним годинама“, истакла је

Ивана Кунц и потом прочитала другу строфу поеме Атиле Јожефа „Поред Дунава“ (A Dunánál).

Потом су присутни, у знак сећања на споменути догађај и страдале у њему, пустили венце на површину оближњег Дунава.

Министарство одбране је истога дана организовало и свечаност код споменика Јаношу Хуњадију, постављеног у Будиму, којој је такође присуствовао и Љубомир Алексов. На скупу је говорио Габор Гион, државни секретар, а положени су и венци у име мађарских државних институција.

Победом код Београда Јанош Хуњади је обезбедио мир на југоисточним границама Угарске у наредних 70 година.

Три недеље после победе, у околини Београда, па тако и у кампу Хуњадијеве војске, избила је куга као последица великог броја непокопаних лешева. И сам оболео од куге, Јанош Хуњади је умро 11. августа 1456. године у Земуну (или Илоку), а недуго за њим и његов саборац Јован Капистран. Доцније су Хуњадијеви остаци премештени у катедралу у Столном Београду, поред остатака његовог старијег брата.

Д. Л.

Појодносѿ за мале Ловране

ССМ обезбедила нови ђачки аутобус

У Будимпешти је обављена примопредаја новог аутобуса, који је Самоуправа Срба у Мађарској, уз помоћ Владе Мађарске, купила за потребе Српског образовног центра „Никола Тесла“, односно подружнице у Ловри. Нови аутобус ће превозити ђаке из Тукуље, Чипа и Српског Ковина.

Кључеве новог аутобуса преузео је Игор Рус, потпредседник Самоуправе Срба у Мађарској, а примопредаји је присуствовао и Пера Богдан, такође потпредседник ове кровне организације.

„Успели смо да завршимо тендер и да ђацима обезбедимо превоз од кућа до ловранске школе и назад. Преко јавног тендера, ССМ је склопила уговор са превозничком кућом Ком Кфт, једном од најозбиљнијих

превозника на мађарском тржишту. По бруто цени од 31 милион форинти успели смо да добијемо један потпуно обновљени аутобус, стар 10 година, са 55 седишта. Аутобус има технички преглед, међународну дозволу, а ако се буде користио у друге сврхе, има уграђен Темпо 100 квалификацију“, рекао за наш лист је Игор Рус.

Од њега сазнајемо да је ово био доста тежак пројекат, зато што средства из буџета нису била довољна за новији аутобус, али је ССМ успела да добије возило у одличном стању, са гаранцијом на две године. Набавком овог аутобуса биће решен проблем превоза деце из Тукуље за Ловру, чији се број сваке године повећава, кажу у земаљској српској самоуправи.

К. П.

Представљена књига Милана Дујмова

Наставак истраживања о Карловачкој митрополији

У просторијама бивше српске Вероисповедне школе у Калазу, одржана је промоција нове књиге професора историје Милана Дујмова, под насловом „Парохије Карловачке митрополије“.

Промоција је почела песмом „Крушевачко хвалите“, у извођењу новоосноване појачке школе, која има за циљ да се старо појање сачува. Милан Дујмов је захвалио Српској самоуправи у Калазу, на челу са председником Катицом Мирковић, која је изразила жељу да прво представљање књиге буде у овом месту. Ипак, централна промоција најављена је за 11. септембар, на предлог и жељу епископа Лукијана, када се одржава и обележавање 110. годишњице од смрти патријарха Лукијана Богдановића, рођеног у Баји.

Од аутора смо сазнали да је стварање ове књиге трајало десет година, по објављивању књиге „Листа свештеника српске православне Епархије будимске“, промовисане у Текелијануму. Тада је Милан Дујмов написао: „Јуче је била промоција, а пошто сам нашао још неке податке о овим свештеницима, сада поново почињем рад. Промоција нове књиге, ако Бог да, биће за десет година“.

Садржај нове књиге проширен је на парохије Карловачке митрополије, која се непосредно везује за Арсенија Чарнојевића, на Старог, како су га

наши од милости звали. „Кад је Арсеније повео свој народ у Хабсбуршку царевину, нашао се у тотално новим околностима. Чим је напустио Србију, цариградски патријарх је изабрао другог патријарха, Калиника, да би тако настала врло интересантна ситуација, када су постојала два патријарха. Зато Леополд Први, 1695. године, издаје устројство Српске православне цркве у Хабсбуршкој монархији и Арсеније Чарнојевић постаје патријарх свих православних, не само Срба, него Румуна, Цинцара и осталих, који су ту живели“, своју интересантну причу започео је Дујмов.

Сазнајемо да су тада устројене епархије, које ће прво носити назив Крушевачка митрополија. После смрти патријарха Чарнојевића, долази до нове структуре; није биран патријарх, него архиепископ Исаија Ђаквић, који је рођен у данашњој Липови, у Румунији, и који је био десна рука патријарху. И патријарх и архиепископ су сахрањени у манастиру

Крушедол, на Фрушкој гори, у Срему. Интересантно је, да је у то време Будимска епархија била другачија него сада; имала је парохије првенствено дуж Дунава, око Сентандреје и Будима (Чобанац, Помаз, Калаз, Бата, Ловра, Српски Ковин, Стони Београд, Адоњ), Шошкут, који је после 1724. расељен, са врло добрим свештеником Павлом, који је потписао у сентандрејским матицама, где је покрштавао и венчавао.

Интересантна прича је, да су у овом селу Срби били одметници и стално су пљачкали околна села. Жупанији је то дојадило, послала је војску и, пошто је свештеник Павле сакривао Србе који су учествовали у нередима, био је рапапет на точак.

Будимска епархија је вероватно створена још за време Турака, мада су тек од патријарха познати сви епископи. Проширена је 1733. године, када је добила Барању. У току предавања чуло се доста интересантних информација и о другим епархијама.

К. П.

Отворена изложба радова Милорада Крстића

Поставка инспирисана радионицом Винцемил

У Галерији „Винцемил“, у Сентандреји, отворена је изложба Милорада Крстића, под називом „Уметник и његов доживљај при додиру пера и Винцемиловог папира“. Поставку је отворио Чаба Иглоди, аутор романа „Дрехерова симфонија“.

Аутор изложбе, Милорад Крстић, ручно црта на папиру. Он овога пута представља потпуно нови материјал, који је оживео Винцемилов ручно рађени папир, тестиран за ову прилику.

Ова посебна збирка оригиналних дела укључујући и графике, по први пут је доступна јавности. Уметник је био инспирисан посебном атмосфером у радионици Винцемил, коју је 1985. године основао инжењер папирне индустрије Ласло Винце. Овде се ручно прави папир за цртање, по технологији заснованој на 2000 година старој кинеској традицији. Папир поседује посебну текстуру и линијама даје посебан чар и изузетан ефекат. Изложени радови су за продају, могу се купити индивидуални отисци у А/3 формату, ко-

ји су, наравно, рађени на „винце“ папиру.

О радовима Милорада Крстића, сликара и мултимедијског уметника, Јанош Курди Фехер, мађарски песник, каже: „Он се лако и слободно креће међу уметничким референцама. Он уметнике и уметничка дела прожима филмским, сликарским и архитектонским референцама, на начин да су жанровске границе замагљене. Резултат је универзални уметнички аутопортрет, до сада непозната врста портрета, која је најтешње повезана са уметничким изразом“.

Милорад Крстић је средњоевропски уметник, рођен 1952. године, у Дорнберку (Словенија). Дипломирао је право на Универзитету у Новом Саду 1974. године, али све време и слика, црта и ства-

ра скулптуре. Континуирано излаже од 1982. године, а 1989. прекинуо је адвокатску каријеру и преселио се у Будимпешту, где се у потпуности окренуо ликовној уметности. Будимпештанској публици се представио 1990. године, у Галерији „Роцков“, једној од првих приватних галерија у Мађарској.

Крстић налази свој израз у цртежу, сликарству, графичком дизајну, скулптури, филму, анимацији, фотографији, као и у стрипу. Визуелизација и сценографија су такође у домену његовог уметничког интересовања.

Награђен је наградом „Сребрни мевдед“ у Берлину, на Берлиналу 1995, за свој кратки филм „Моја беба ме је оставила“. Његов најновији рад из 2018. године, дугометражни анимиран филм „Рубен Брандт, колекционар“,

приказан је на многим међународним филмским фестивалима и освојио бројне награде. Протагониста филма не само да краде уметничка блага, већ воли и да осваја срца гледалаца. Акциони трилер, који дочарава атмосферу филмова о Џејмсу Бонду, је омаж културним ствараоцима кинематографије, архитектуре, дизајна и визуелне уметности. Такође, није случајно што је име „колекционара“ кованица имена два дојана сликарства, Рубенса и Рембранта. Овај анимиран филм ушао је у ужи избор у номинацији за Оскара.

Љубитељи уметности могу посетити ову изванредну изложбу до краја августа, сваког радног дана од 8 – 17 часова, у Галерији „Винцемил“ (2000 Szentendre, Anna utca 16).

Катарина Павловић Бачи

ГОСТОВАЊЕ

Усѣх новосадских фоклораша

Ансамбл „Вила” победник фестивала у Сегедину

Под покровитељством града Сегедина, од 12. до 16. јула одржан је 29. по реду Међународни фолклорни фестивал, који је ове године, поред домаћих мађарских, окупио и фолклорне ансамбле из Албаније, Словачке, Турске и Србије. Србију је представљао Фолклорни ансамбл „Вила”, Српског културно-уметничког друштва „Железничар” из Новог Сада.

Друштво „Вила” је формирано 1934. године и сматра се једним од најреномиранијих ансамбала у Србији. Да је тако, публика се могла уверити већ на самом старту приредбе, када су се фолклораша из Новог Сада, предвођени Милорадом Лонићем, уметничким директором ансамбла, у сегединском Малом позоришту, представили играма из Сврљига, Грузе и Неготина.

Сутрадан, 14. јула, фолклорно дру-

штво из Србије одржало је једносатни концерт у сирешком Дому културе „Иштван Темеркењ”. Многобројним љубитељима и поштоваоцима српског фолклора – међу којима су се налазили и Срби из Новог Сентивана, Деске, Сегедина и Батање – понуђен је заиста богат репертоар, драгоцен фолклорно сведочанство српске народне традиције. Фолклораша су, у пратњи оркестра под руководством Драгана Наранчића, представили разне етно-

кореолошке области Србије, и извели народне игре, песме и обичаје из бројних крајева у којима живи српски народ.

Током целе вечери, публика је бурним аплаузима поздравила сваку кореографију, песму и оркестарски блок, да би на самом крају једносатног концерта фреметичним аплаузима и овацијама испратила наступ српског ансамбла из Новог Сада, који је приредио вече за памћење.

На позорницу је био прозван и уметнички директор ансамбла Милорад Лонић, који је изразио задовољство због учешћа и наступа „Виле” у Сегедину и Сиригу. Фолклорни догађај за памћење приведен је крају заједничким колом главних актери вечери и публике.

Овај 29. Међународни фолклорни фестивал „подразумевао је више различитих наступа на летњим позорницама, трговима и у позоришту у Сегедину, приликом којих су учесници представљали игре, песме и мелодије из различитих крајева своје земље, док је публика након сваког одржаног наступа и концерта гласала тако што је своје улазнице убацивала у кутију ансамбла, који их је својим наступом, пе-

смом, музиком и игром највише одушевио и оставио најлепши утисак.”

Резултат укупног пласмана учесника петодневне фолклорне приредбе, базирано се на стеченим утисцима прве вечери фестивалске манифестације, одржане у сегединском Малом позоришту.

Пред препуним гледалиштем велике сцене Националног позоришта у Сегедину, у склопу гала концерта 15. јула, последњег дана културне манифестације, најбољим ансамблом проглашен је Фолклорни ансамбл „Вила” СКУД-а „Железничар” из Новог Сада, коме је додељено признање фестивала – „Златне папуче”.

Победници су поздрављени овацијама публике, а честитке су им упутили и организатори и остали учесници фестивала.

Наступи Фолклорног ансамбла „Виле” никога није оставио равнодушним. Новосађани су потврдили да су носиоци истинских вредности српског фолклора, при чему посебан нагласак стављају и на едукацију младих људи, њихово укључивање у рад и презентацију и промовисање српске културне баштине.

П. М.

ПОДМЛАДАК

Одржан фолклорни камп за најмлађе

„Табанов” расадник будућних играча

Српски КУД из Будимпеште је и овога лета својим најмлађим члановима омогућио боравак у природи, леп провод и учење нових кореографија и песама. Учествовало је 26 малих фолклораша од 8-13 година, у пратњи Аните Накић Вуковић, Биљане Сабо и кореографа Далибора Мартинова из Бечеја.

Инструктори су са децом предано радили и организовали разноврсне активности, у живописном кампу у Демешу (Dömös). Малишани су били подељени у две групе, од 1-4. разреда основне школе у једну, а 6.7. и 8. разред у другу групу. Млађа деца су увежбала нову кореографију „Игре из Баната”, а старији кореографију влашких игара - „Игре из околине Кобишњице”.

Пробе су се одржавале пре и после подне, а помагала је Биљана Са-

бо, дугогодишња чланица „Табана”. Пратио их је млади хармоникаш из Мола, Бранислав Груборовић, вишеструки првак у хармоници. Слободно време учесници кампа су проводили на базену, учествовали су у разним програмима и такмичењима, дружили се и играли. Као и прошлог лета, малишани су била смештени у апартманима и шаторима. Главни оброци, по дечјем укусу, су били обезбеђени у ресторану, а ужину су деца сама припремала. Није изостала ни вечера

школског куvara Срђана Сремчевића, његове популарне пљескавице и ћевапчићи. Последње вече су се деца окупала око ватре и пекала сланину и виршле. Завршног дана, родитељи су присуствовали програму, у којем су деца поносно показала шта су научила.

После мало одмора, пробе се на-

стављају. КУД се припрема за прославу Преображења у Сентандреји, за септембарске наступе, као и за обељевање тридесетогодишњице постојања КУД-а „Табан”.

Финансијску помоћ за одржавање Фолклорног кампа обезбедила је фондација „Бетлен Габор”.

К. П.

Веронаучни камп Епархије будимске

МЛАДИ

Откривања која говоре истину о Богу и човеку

Крст, као најочигледнији симбол хришћанске вере, усвојен још у средњем веку, био је главна тема 31. Веронаучног кампа Епархије будимске. Овај вид окупљања младих реализован је уз подршку Самоуправе Срба у Харкању, од 15. до 21. јула.

З а праве вернике крст је много више од симбола. Он је стварност искупљења и оруђе спасења људског рода од греха и смрти, које је остварио Господ Исус Христос смрћу на крсту. У свим приликама, у Веронаучном кампу Епархије будимске, молитва се налази у средишту живота кампера, којих је, ове године било преко тридесет. Тачније, њих 36. Међу њима, било је доста новајлија и мале деце. Најстарији кампери, ове године, били су полазници узраста од једанаест година, тј. ученици 5. разреда. Дакле, можемо рећи да је камп ове године доживео својеврсну трансформацију.

И ове године за табор је владало огромно интересовање. Број заинтересованих био је знатно већи од капацитета, који је један од познатих угоститељских објеката у Харкању пружао, па су руководиоци табора,

предвођени протојерејом Далибором Миленковићем, директором кампа, били приморани да повуку границу броја учесника.

Ти млади, најмлађи Христови следбеници, захваљујући Веронаучном кампу, и овај пут имали су прилику да прошире и развију своје знање из области православне веронауке, да употпуне основе православља, темеље чувања и неговања светосавске вере, српске културе и традиције. Полазници су кроз традиционални табор учврстили темеље светосавског српског православља. Указала им се могућност да продубе своје знање из православне веронауке, у чијем центру пажње се налазио Крст, као хришћанско знамење - најсветији знак и симбол наше вере.

Том знаку и симболу поклонили су се већ другог дана кампа, када су, предвођени својим свештеницима,

боравили на црквено-народном сабору у манастиру Грабовач, древном средишту и стецишту српског народа у Мађарској, где су молитвено учествовали у светој архијерејској литургији.

О занимањима и садржајима табора и овај пут бригу су водили свештеници: протојереј Далибор Миленковић, парох сегедински, директор кампа, протојереј Зоран Остојић, парох будимпештански, и протонамесник Зоран Живић, парох калашки.

Свештеници су и овај пут имали драгоцену подршку од стране учитељица-васпитача. У раду су им помогле: Јелена Вукајловић-Краус, Јасмина Латас и Љубинка Георгијевић.

Према вешто конципираном програму, који су израдили одговорни руководиоци табора, кампери су имали часове веронауке, часове појања, часове ручног рада, на којима су направили предивне крстиће, а нису остали ни квизови, учења родољубивих песама, часови историје, културе и сл. Поподне је увек било резервисано за дружења, спортске активности и купање у базену угоститељског објекта.

Оганизован је и излет у Печуј, где су деца имала прилику да погледају ужи центар града са свим његовим лепотама и културно-историјским споменицима.

Током целе приредбе, сем једног, полазници кампа су сваког дана били превожени у Шиклош, где су у месном српском православном храму, посвећеном Светом великомученику Димитрију, ревносно и марљиво учествовали на богослужењима. „Литургија је сам Син и Логос Божији, који себе вечно приноси свом Оцу за спасење и обожење Његове творевине.“

У склопу манифестације одржан је и квиз, а последњи дан Веронаучног кампа протекао је у знаку свечаног литургијског сабрања, исповести и причешћа житеља традиционалног табора. Деца су од самог почетка до краја богослужења, активно учествовала у молитви и литургијском обреду.

Међу полазницима кампа били су Иван Золтан Карпати и Лазар Мишић. „Много тога смо научили о крсту. То је симбол вере и највеће оружје

хришћанства. Служили смо и у олтару, певали смо, дружили се. Лепо је било“, рекао је Лазар Мишић, а његов другар Иван Золтан Карпати је додао: „Учили смо много песмица, а направили смо и ручне радове, мале крстиће, који се могу ставити око врата, али и другде. Пуно тога смо научили, а у слободно време смо се играли, купали, дружили. Стекао сам и много нових пријатеља. Кад се вратим кући, свима ћу испричати како је добро било у кампу!“

„Драго ми је што су деца задовољна, а о њиховом задовољству у табору имамо потврде и од родитеља“, каже протојереј Далибор Миленковић, парох сегедински, директор Веронаучног кампа, и додаје:

„Деца, након одласка из кампа, данима поју песме код куће. Пред спавање траже молитву и све то указује на то да је наш камп успешан, као и да смо успели да засадимо то семе. Надаље јесте не само до нас, него до свих осталих; у првом реду до њих, па до нас и родитеља, учитеља и свих осталих фактора да се брину о том семени, да оно узрасте, да га заливамо крстом, које је наше најјаче оружје, како би они постали добри хришћани, добри верници.“

Захваљујући Веронаучном кампу у Харкању и Шиклошу, деца су и овај пут Цркву доживљавала као свој духовни оријентир и као свој дом. Пуно тога су научили везано за крст, који је својеврсни путоказ. Еп. Калистос Вер овај израз (на енгл. the milestone) користи се да означи откривења која нам говоре истињу о Богу и истину о човеку, а Крст управо то чини. Он открива две истине о човеку и једну о Богу. И више од тога, он представља не само путоказ, већ и пут човека ка Човеку, и Богу.“

Остваривање овогодишњег табора омогућила је Епархија будимска, а реализацију кампа материјално су подржали: Уред премијера и Фонд „Бетлен Габор“, као и Српске самоуправе у Сегедину, Тукуљи и 14. будимпештанског кварта, у Зуглоу, а подршку су још пружили и: Самоуправа Срба у Харкању, Шиклошка српска самоуправа и Српски образовни центар „Никола Тесла“.

П. М.

СЛЕДЕЋИ БРОЈ СНН-а ИЗЛАЗИ 17. АВГУСТА

Обавештавамо читаоце да ће следећи број „Српских недељних новина“ из штампе изаћи **17. августа 2023.** године, после уобичајене летње паузе у штампарији која штампа наш лист.

За то време, редакција СНН-а ће и даље бити ангажована на припремању нашег интернет издања и Фејсбук странице.

Свим нашим читаоцима желимо пријатан летњи одмор.

Редакција СНН-а

Храм Светиој великомученика Георгија у Будимпешти

РАСПОРЕД БОГОСЛУЖЕЊА ЗА АВГУСТ 2023.

- 01.08. уторак – Вечерње 18 ч.
- 02.08. среда – Свети пророк Илија – Илиндан Света Литургија 10 ч.
- 05.08. субота – Вечерње 18 ч.
- 06.08. недеља – Света Литургија 10 ч.
- 12.08. субота – Вечерње 18 ч.
- 13.08. недеља – Света Литургија 10 ч.
- 19.08. субота – Преображење Господње – служба у Сентандреји 10 ч.
- 20.08. недеља – Света Литургија 10 ч.
- 26.08. субота – Вечерње 18 ч.
- 27.08. недеља – Света Литургија 10 ч.
- 26.08. недеља – Вечерње 18 ч.
- 27.08. понедељак – Успене Пресвете Богородице - Велика Госпојина Света Литургија 10 ч.

ILLÉSNAPI SZERB BŰCSŰ
ИЛИНДАНСКА ПРОСЛАВА

ПОЗИВНИЦА **MEGHÍVÓ**

ИЛИНДАНСКУ ПРОСЛАВУ
КОЈА ће се одржати у **НЕДЕЉУ 30. ЈУЛА 2023.** ГОДИНЕ У ЧОБАНАЦУ

ПРОСЛАВА ПОЧИЊЕ У
10.00 сати богослужењем на бунарчићу
12.00 сати у цркви

ПРОСЛАВА ПОЧИЊЕ У
10.00 сати у цркви

НАСТУПА КУД "РУЗМАРИН"
СВИРАЈУ: ЛАСЛО ТОРЬОШИ И ОРКЕСТАР "РУЗМАРИН ФOLK STARS"

ЗЕНЕЛ: TORNYOSI LÁSZLÓ ÉS A RUZMARIN FOLKSTARS

СРПСКА ЦРКВЕНА ОПШТИНА У ЧОБАНАЦУ
СРПСКА НАРОДНОСНА САМОУПРАВА У ЧОБАНАЦУ

ГОРГОКЕЛТИ СЗЕРБ ЕГЪНАХКОЗСЕГ СЪСОБАКА
SZERB NEMZETISÉGI ÖNKORMÁNYZAT CSOBÁNKA

HARIŠ DŽINOVIĆ

2023. OKTÓBER 7. 19h

HELYSZIN: TÖKÖL-VÁROSI SPORTCSARNOK
VENDÉG: PLANINA ORKESTAR

BEJÁRÁS: TÖKÖL MŰVELŐSÉGI KÖZPONT JEGY 14.000 Ft

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ
НА ТАЛАСИМА
ПРВОГ ПРОГРАМА
РАДИО БЕОГРАДА

СВАКОГ ПЕТКА ОД 21 ЧАС
У ЕМИСИЈИ
"ВЕЧЕРАС ЗАЈЕДНО"
АКТУЕЛНОСТИ ИЗ ЖИВОТА
СРПСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ
У МАЂАРСКОЈ

Српске недељне новине

ИЛИНДАНСКО ВЕСЕЉЕ КОД БУНАРА

Срдачно Вас позивамо на освећење Илијиног бунара у VIII кварту у Будимпешти 5. августа од 17 часова.

Богослужење и културни програм ће бити одржани у дворишту Природњачког музеја уз српске специјалитете.

ПОСЛЕ КУЛТУРНОГ ПРОГРАМА СВИРА ОРКЕСТАР СЕЛО

Улаз слободан.
Адреса: Magyar Természettudományi Múzeum
1083 Budapest, Ludovika tér 2. (Bejárat a zöld vaskapunál.)
Организатор: Српска самоуправа у Јожефварошу

Ове седмице издвајамо следеће мултимедијалне садржаје:

Бранка Башић - Мара девојка три венца плела

Видовдан у Сентандреји

ФОТО АЛБУМ: Велики матурски састанак СХГ

Храмовна слава у Стоном Београду

Иконописачка радионица у Будимпешти

Аутор рубрике: Владимир Марковић

*Напомена: графички QR код можете скенирати било којом апликацијом са QR читачем (QR reader) или употребом сервиса Гугл сочиво (Google Lens)

СРПСКЕ
НАРОДНЕ НОВИНЕ

СРБСКЕ

НАРОДНЕ НОВИНЕ.

www.snnovine.com

СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ – Лист Срба у Мађарској ◇ Издавач: Српски медијски центар (ДОО-Кфт) ◇ За издавача: Радојка Фиљаковић ◇ Главни и одговорни уредник: др Драган Јаковљевић ◇ Финансијер: Кабинет мађарског премијера (Miniszterelnökség) и Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. ◇ Фоторејтор: Иван Јакшић ◇ Седиште редакције: Nagymező u. 49, 1065 Budapest ◇ Поштанска адреса: Szerb Országos Önkormányzat, Szerb Hetilap, Falk Miksa u. 3, 1055 Budapest ◇ Имејл уредништва: snnbudimpesta@gmail.com ◇ Web: www.snnovine.com ◇ Графички прелом листа: Тибор Фуксел ◇ За штампању: Szedéstűkőr Bt.: Ференц Ибош ◇ Текстуралне прилоге и фотографије примамо искључиво у електронској форми. Уредништво задржава право лекторске обраде и скраћивања текстова у складу са расположивим новинским простором. ◇ СРПСКЕ НЕДЕЉНЕ НОВИНЕ су 2013. године награђене угледним друштвеним признањем – ВЕЛИКОМ ПЛАКЕТОМ УДРУЖЕЊА КЊИЖЕВНИКА СРБИЈЕ, за објективно и правовремено информисање, неговање српског језика и ћирилице и јачање веза српске заједнице у Мађарској са матичном државом Србијом и Удружењем књижевника Србије. ◇ HU ISSN 2061-0238

